

SÖKANDE

1. Competens Utbildning Sverige AB, 556503-9871

Ombud:

Uno Johansson
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

2. AAA Teamwork AB, 556695-7600

Ombud:

Advokaten Jerker Alm
Advokatfirman Vinge KB
Box 1064
251 10 Helsingborg

3. Personalstrategerna i Mälardalen AB, 556720-9993

Ombud:

Advokaterna Pernilla Carlsson Rasiwala och Per Widman
Nord & Co Advokatbyrå KB
Box 1435
111 84 Stockholm

4. Radix Kompetens AB, 556673-1757

Ombud:

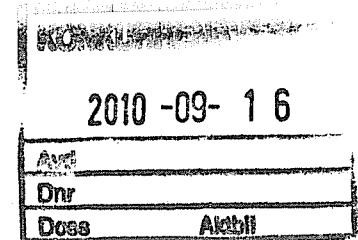
Advokaten Bertil Leander
Cityadvokaterna i Malmö HB
Södergatan 14
211 34 Malmö

MOTPART

Arbetsförmedlingen, 202100-2114
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling (LOU); fråga om avskrivning

BESLUT

Förvaltningsrätten avskriver målen från vidare handläggning.

Förvaltningsrättens beslut den 2 och 3 september 2010 att upphandlingen tills vidare inte får avslutas upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av ”Aktiviteter inom Jobb- och utvecklingsgarantin och Jobbgarantin för ungdomar”, diarienummer AF-2009/275335. Upphandlingen, som omfattar 68 arbetsmarknadsområden, genomförs genom ett förenklat förfarande enligt 15 kap. LOU.

Anbudstiden i upphandlingen löpte till den 23 februari 2010 och de anbud som ingavs var bindande i sex månader därefter, dvs. till och med den 22 augusti 2010. Ett första tilldelningsbeslut fattades av Arbetsförmedlingen den 5 maj 2010. Upphandlingen överprövades av förvaltningsrätten som i tre mål den 29 juni 2010 beslutade om rättelse i vissa angivna delar beträffande 20 av de 68 arbetsmarknadsområdena (mål nr 30387-10, 30410-10 och 30428-10).

Arbetsförmedlingen meddelade därefter den 25 augusti 2010 ett nytt tilldelningsbeslut i upphandlingen.

YRKANDE M.M.

Competens Utbildning Sverige AB (Competens) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar, såsom de slutligen formulerat sin talan, att upphandlingen ska göras om vad gäller de 20 arbetsmarknadsområden där tilldelning skett den 25 augusti 2010. Till stöd för sin talan anför Competens i huvudsak följande. Competens bekräftade i sitt anbud att anbudet var bindande i sex månader efter sista anbudsdag. Arbetsförmedlingen har inte återkommit med begäran om förlängning av anbudstiden. Tilldelning har således skett efter det att anbudens bindningstid har gått ut. Anbudet i upphandlingen är därmed inte längre giltiga och kan inte antas. Arbetsförmedlingen hävdar att de inhämtat bekräftelse om förlängd bindningstid från samtliga anbudsgivare som meddelats tilldelning.

Competens har inte blivit kontaktade av arbetsförmedlingen, varken muntligen eller skriftligen, med begäran om förlängning av bindningstiden.

AAA Teamwork AB (Teamwork) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska rättas alternativt göras om i de 20 arbetsmarknadsområden som omfattas av tilldelningsbeslutet den 25 augusti 2010. Till stöd för sin talan anför Teamwork såvitt nu är i fråga följande. Av punkt 8.1 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudet är bindande i sex månader efter sista anbudsdag. Sista anbudsdag i upphandlingen var den 23 februari 2010. Detta innebär att anbudens giltighetstid löpt ut den 23 augusti 2010. Det nu överklagade tilldelningsbeslutet fattades den 25 augusti 2010, dvs. efter att anbudens giltighetstid löpt ut. Anbud som inte är giltiga kan inte antas. Någon förlängning av anbudens giltighetstid har inte ägt rum. Då det inte föreligger några giltiga anbud som kan antas ska upphandlingen göras om.

Personalstrategerna i Mälardalen AB (Personalstrategerna) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om eftersom det inte längre finns några giltiga anbud. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Bolaget anför i nu relevanta delar bl.a. följande. Anbudens bindningstid gick ut den 22 augusti 2010, dvs. innan tilldelningsbeslutet meddelades den 25 augusti 2010. I avsaknad av gällande anbud förelåg vid tidpunkten för tilldelningsbeslutet således inga anbud som kunde antas. Konkurrensverket har i ett yttrande till Kammarrätten i Jönköping (mål nr 942-10) fastslagit att det torde stå klart att det inte är möjligt för en upphandlande enhet att anta ett anbud vars giltighetstid har löpt ut och inte förlängts. Anbudet i upphandlingen har inte förlängts innan tilldelningsbeslut fattades. Bolaget fick frågan om att förlänga bindningstiden av Arbetsförmedlingen den 30 augusti 2010, efter att tilldelningsbeslut hade gått ut. Bolaget har ännu inte besvarat denna förfrågan.

Radix Kompetens AB (Radix) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen rättas på så sätt att Radix erhåller kontrakt i enlighet med Arbetsförmedlingens tidigare tilldelningsbeslut den 5 maj 2010. Till stöd för sin talan anför Radix sammanfattningsvis att bolagets anbud uppfyller alla skall-krav i upphandlingen.

Förvaltningsrätten har i interimistiska beslut den 2 och 3 september 2010 förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan och yrkar att förvaltningsrättens interimistiska beslut omedelbart ska upphävas. Till stöd för sin talan anför Arbetsförmedlingen bl.a. följande. Sista dag för att lämna anbud i de 68 upphandlingarna var den 23 februari 2010. Det första tilldelningsbeslutet meddelades den 5 maj samma år beträffande alla dessa upphandlingar. Efter en begäran om överprövning som berörde 20 arbetsmarknadsområden meddelade förvaltningsrätten domar som endast föranledde rättelse i sju av dessa. Arbetsförmedlingen var förhindrad att teckna avtal med övriga 48 anbudsområdena under prøvotiden på grund av att förvaltningsrätten hade inhiberat alla 68 upphandlingarna. Det andra tilldelningsbeslutet som meddelades den 25 augusti 2010 med anledning av förvaltningsrättens domar angav i rubriken 20 upphandlingar men i verkligheten omfattades endast nyssnämnda sju. Alla andra 61 upphandlingar var således slutligt bedömda genom det första tilldelningsbeslutet. Arbetsförmedlingen begärde förlängd bindningstid av avgivna anbud den 27 augusti 2010 genom e-post till samtliga leverantörer som fått tilldelning enligt något av tilldelningsbesluten. Under tiden den 27–31 augusti 2010 kontaktades samtliga dessa leverantörer dessutom per telefon för bekräftelse av den förlängda bindningstiden. Samtliga meddelade att de accepterar förlängningen. Personalstrategerna har dock

frångått vad Arbetsförmedlingen uppfattat som ett löfte om att förlänga anbudstiden. Personalstrategernas anbud avser 40 arbetsmarknadsområden. Det är endast i dessa upphandlingar som Personalstrategerna har rätt att begära överprövning och som utgör den rättsliga ramen för förevarande mål. Vid det första tilldelningsbeslutet fanns gällande anbudstid för alla leverantörer. Arbetsförmedlingen anser, med stöd av praxis och med hänsyn till vad som föranlett fördröjningen, att i vart fall när anbudstiden upphört efter tilldelningsbeslutet kan anbudstiden förlängas med de anbudsgivare som då fått tilldelning i respektive upphandling om alla dessa anbudsgivare, i varje upphandling för sig, är villiga att förlänga anbudstiden. Arbetsförmedlingen medger att för dem som erhållit rättad bedömning genom det andra tilldelningsbeslutet hade anbudstiden gått ut då tilldelningsbeslutet fattades.

SKÄL FÖR BESLUTET

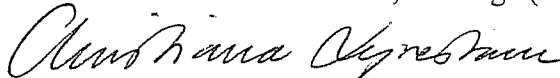
I förarbetena till 9 kap. 11 § LOU (prop. 2006/07:128, s. 381) anges att enligt huvudregeln i avtalslagen har ett avtal kommit till stånd redan genom accepten i det fall då anbud och accept överensstämmer helt eller i allt väsentligt. Regeringen uttalade mot denna bakgrund, när bestämmelsen infördes, att ett civilrättsligt bindande avtal därför har uppkommit genom att den antagne leverantören fått ett meddelande om tilldelningsbeslut. En upphandlande enhet bör därför, för att undvika skadeståndskyldighet, se till att i förfrågningsunderlaget ange att avtal sluts genom ett upphandlingskontrakt. I förarbetena anges vidare att även om upphandlingen är föremål för överprövning löper anbudstiden ut i enlighet med vad som angetts i förfrågningsunderlaget (a. prop. a. s.).

I målen är ostridigt att anbudena i upphandlingen var giltiga i sex månader från den 23 februari 2010, dvs. till och med den 22 augusti 2010. Fråga uppkommer därmed huruvida anbudens giltighetstid har förlängts. Av

praxis framgår att anbudens giltighetstid kan förlängas under förutsättning att principerna i 1 kap. 9 § LOU iakttas (jfr RÅ 2008 not. 26). Hänsynen till likabehandlingsprincipen har ansetts medföra att en förutsättning för förlängning är att samtliga anbudsgivare går med på samma förlängning samt att detta inte påverkar tidsplanen för leverans (jfr Kammarrätten i Stockholms beslut den 30 november 2009 i mål nr 4488-09 m.fl.). I målen får anses utrett att flera av anbudsgivarna inte har tillfrågats om eller accepterat en förlängning av anbudens giltighetstid. En förlängning kan därmed inte anses ha skett med iakttagande av principerna i 1 kap. 9 § LOU.

I Arbetsförmedlingens förfrågningsunderlag anges att bindande avtal föreligger först då ett avtal underskrivet av båda parter finns (avsnitt 8.3). Lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen) är en dispositiv lagstiftning. Ett bindande avtal kan därmed inte anses ha uppkommit i och med att tilldelningsbeslut meddelades. Enligt förvaltningsrättens bedömning föreligger inte några giltiga anbud i upphandlingen och upphandlingen får därmed inte avslutas genom tecknande av avtal. Enligt förvaltningsrättens mening får upphandlingen därigenom anses ha förfallit (se Kammarrättens i Stockholm beslut den 30 november 2009 i mål nr 6097-09. Jfr dock även Kammarrättens i Jönköping beslut den 26 augusti 2010 i mål nr 942-10 där kammarrätten kommit till en annan slutsats). Mot denna bakgrund saknas det skäl för förvaltningsrätten att förordna om ingripande enligt LOU, varför målen ska avskrivas från vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU).

Christiana Lyrestam
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande var Anna Malmström och Henrik Grönberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.